

اعتراضات گسترده و خونین قزاقستان، پای روسیه را به نور سلطان باز کرد؛

لشکرکشی مسکو برای سرکوب در خارجِ نزدیک

فرشاد گلزاری

پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ میلادی، شاهد کوچکتر شدن جغرافیای این کشور به لحاظ وسعت و سپس نفوذسیاسی بودیم.درست است که‌ایدئولوژی کمونیسم‌و‌سوسیالیسم همچنان در بسیاری از کشورهای دنیا‌خواه دارد و پیروانی از آن در چهار گوشه دنیا‌حاضر هستند،اما باید توجه داشت که ریزش دیوار برلین و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی باعث شد تا بلوک شرق تا حد زیادی میزان نفوذ خود در کشورهای زیرنظرش را از دست بدهد. زمانی که رستوران‌های زنجیره‌ای مک‌دونالد در مسکو، پترزبورگ و بسیاری از شهرهای روسیه در حال افتتاح بودند و پس از بازگشایی، صف‌های عظیم مردم برای آزمایش کردن «طعم سرمایه‌داری» جلوی این رستوران‌ها تشکیل شد،باقی‌مانده‌های شوروی در ساختار امنیتی، سیاسی و نظامی روسیه به این فکر می‌کردند که حالا باید با چه چالشی روبرو شوند؟ آنها طعم فروپاشی را با به‌هوا رفتن دود

سیگارهای آمریکایی مارلبورو،عمیق‌تر در کم‌می‌کردند.امانمی‌دانستند که ۳۰ سال بعد قرار است اطراف مرزهای خود با غرب دست و پنجه نرم کنند.فروپاشی شوروی اگر چه بسیاری از کشورهای کوچک که تا دیروز زیر پرچم داس و چکش بودند را به استقلال و پرچم و سرود مستقل رساند، اما پدید آمدن این کشور ها مشکلاتی را برای مسکو به وجود آورد که حالا هم این مشکلات ادامه دارد.به عنوان مثال پس از استقلال کشورهای آسیای میانه از شوروی، میان این کشور ها به ویژه ازبکستان، تاجیکستان و قرقیزستان اختلافات مرزی وجود دارد و این کشور ها تاکنون به‌طور کامل برای حل این اختلافات به نتیجه نرسیده‌اند. قرقیزستان و ازبکستان بر سر حدود ۳۰۰ کیلومتر از یک‌هزار کیلومتر مرز مشترک اختلاف دارند. تاجیکستان و قرقیزستان نیز از ۹۷۴ کیلومتر مرز مشترک بین دو کشور تا امروز در مجموع ۵۰۴ کیلومتر را مشخص و علامت‌گذاری کرده‌اند و درگیری‌های مرزی زیادی رخ داده است.به عنوان نمونه تنها در سال ۲۰۱۴ در مرز قرقیزستان با تاجیکستان ۳۰ درگیری رخ داد که زخمی‌های نیز

در برداشت و قرقیزستان در ابتدای سال ۲۰۱۴ در پی یک نزاع، مرزهایش با تاجیکستان را برای سه ماه بست و سفیرش را از دوشنبه فراخواند. اینها بخشی از ضررهایی است که از فروپاشی شوروی به وجود آمد اما آنچه از چهارشنبه هفته گذشته در قزاقستان رخ داده نشان از آن دارد که روس‌ها بار دیگر باید برای حفظ منافع خود به تکاپو بیافتند. بر اساس اعلام رويترز به دنبال آنکه اعتراضات سراسری به افزایش قیمت سوخت در قزاقستان به خشونت کشیده شد، دفتر ریاست جمهوری این کشور آسیای میانه صبح روز چهارشنبه به مدت دو هفته در آلمانی، بزرگترین شهر و استان منگستائو حالت فوق العاده اعلام کرد و استعفای دولت پذیرفته شد. کمی بعد وب‌سایت دفتر قاسم جومارت توکایف، رئیس جمهوری قزاقستان اعلام کرد که این اقدام شامل منع آمد و شد از ساعت ۱۱ شب تا ۷ صبح به وقت محلی، محدودیت تردد و ممنوعیت تجمع گسترده می‌شود اما معترضان به حدی خشمگین بودند که حتی حسین سخترانی توکایف، پلیس در شهر آلماتی از گاز اشک‌آور و نارنجک صوتی برای متفرق کردن

صدها معترضی که به دفتر شهرداری حمله ور شده بودند، استفاده کرد. کمی بعد و چند ساعت پس از اعلام وضعیت فوق العاده، رئیس جمهوری قزاقستان استعفای دولت را پذیرفت و علیخان اسمایلواف را به جای عسکر مامین به عنوان نخست‌وزیر موقت منصوب کرد.

کنشکشمسکو و غرب
اینکه چرا قزاقستان یک مر تبه اسیر بحران همه گیر شد، موضوعی است که به نظر می‌رسد ریشه آن اقتصاد و گر ه خوردنش به معیشت باشد. دولت این کشور فکر می‌کرد که اگر قیمت حامل‌های انرژی و سوخت را افزایش دهد، در نهایت با یک اعتراض نصفه و

نیمه که در همه جای دنیا مر سوم است، مواجه می‌شود اما اوضاع به اینجا ختم نشد و یک بحران به وجود آمد. بسیاری از شهروندان قزاقستان، مصرف سوخت خود ر و های خود را به گاز ال.بی.جی تبدیل کردند که بسیار ارزان‌تر از بنزین در قزاقستان است، اما دولت استدلال کرد که قیمت پایین ناپایدار است و سقف افزایش قیمت‌ها را در اول ژانویه برداشت و به این ترتیب این قطب تولید نفت را به صحنه اعتراضات بدل کرد. در این میان موج بر خورد ها و رد و بدل شدن گلوله به حدی است که بسیاری از کارشناسان می‌گویند این اعتراضات به نوعی سازمان یافته تلقی می‌شود. وزارت کشور قزاقستان هم روز گذشته (جمعه)

در بیانیه‌ای جداگانه اعلام کرده که به دنبال ناآرامی‌های چند روز اخیر در این کشور ۲۶ مجرم مسلح کشته شدند و ۲۵ تن از نیروهای پلیس و امنیتی این کشور نیز از ابتدای این اعتراضات تاکنون کشته شده‌اند. در این میان امارئیس جمهوری قزاقستان که کاملاً ز سرطله و تحت نفوذ روس‌ها قرار دارد اعلام کرده که نیروهای نظامی روسیه به درخواست این کشور در نورسلطان (پایتخت)، آلماتی و سایر شهرهایی که درگیری در آن وجود دارد مستقر شده‌اند. بر اساس آنچه که یورونیوز منتشر کرده رئیس جمهوری قزاقستان با درخواست فعال شدن رندهای توافق سازمان پیمان امنیت جمعی، راه را برای ورود نظامیان روسیه به قزاقستان باز کرد. این پیمان که میان قزاقستان، بلاروس، روسیه، ارمنستان، تاجیکستان و قرقیزستان در سال ۱۹۹۲ میلادی با طار ح روسیه میان این کشور ها به امضا رسید، قصد دارد تا بتواند از این طریق جبهه غرب را عقب‌بنزند و با ناتو مقابله کند. در این میان کمیسیون اروپا که شاخه اجرایی اتحادیه اروپا به شمار می‌آید صریحاً اعلام کرده که استقرار نیروهای چریکی روسیه در قزاقستان مصداق بارز تجاوز به خاک یک کشور و دخالت در امور داخلی نورسلطان تلقی می‌شود. اتحادیه اروپا معتقد است «صلحیان» خواندن نیروهای روسیه که در قرن بیست و یک